

۱ کانون اول ۱۹۲۵

نسخه سی :

۷ ¼ غروش

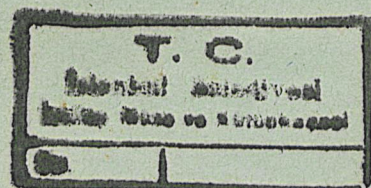
یکری برنجی سده

نومرو :

۱۹۳

اجتہاد

LA REVUE IDJTIHAD

سکزی بیک نیوک صوفیه لک معظم برتورک دیلاری لغتی تألیفنه
برربع عسقلق حبات وقفایتمش وموفق اولمش اولان،
(اجتہاد) عائله تحریریه سندن

حسین کاظم قدری بک افندی

مندرجات

آمریقانک سرشوکتی (عبدالله جودت) — مأموریت خاطرہ لری (ابوبکر حازم) — آقاده می
مسئله سی (اسماعیل حامی) — جرمان فلسفه سی (نوزاد محمود) — گوستاو لوبون واثری — (بارون
موتونو) — محبتہ [شعر] (ع. ج.) — حرکت فکریہ وسائرہ .

Abonnement pour un an

300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1 Décembre 1925 — No 192

اجتهاد

آبونمان : سنه لکي [۲۴ نسخه]
تورکيا ايچون ۲ ، خارج ايچون
۳ ، اعلا کاغدايیسی ۵ ليرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرمی برنجی سنه

۱۹۲۳ - ۱ کانون اول ۱۹۲۵

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آمریقانک سر شوکتی

تعلیم و تربیه سیستملریدر . آمریکا تربیه سیستمی تسجیه
ایچون مشهور (پتهرسون) ک چوجوقلق زمانه عاڈ
حکایه حیاتندن مفرزشو فقره یی کوز اوکنه آلاق کافی در :
بوزات دییور ، که هر صبر قلغمده یاننازه هر صبر هر صم
واردی . بر یانه ایدینک آرزوی اظهار ایدینک زمانه
بابام بانا « اشته اورمانه بر باله آل ، بر بونک اورور
کس ، شهره کونور ، صات یاره سید کنه یکه بر یانه صانور
آل » دیری .

آمریکا تربیه سنک تمثالی بودر . نفوسک شهرلرده
تمرکز (پتهرسون) ک ثنائیدیکی عاڈده تربیه ایدینک
یولنی اکثر احوالده قالدیر مشدر . فقط سیستم هر درجهده
و هر نوع مکتبه کیر مشدر . ابتدائی صنفلرده کوچوکلر
(پتهرسون) ک کورمش اولدینی معامله یی کورورلر ؛
اوراده بولدوقلری تعلیم و تدریس و ملکه لرینک انکشافی
جهد شخصی اوزهرینه مؤسس در . هر آن و مکتبک هر سنه
تحصیلنه سنده قازانیلان معلومات فعل و اجرالر طریقله
چوجوقلره قازاندریش یاخود چوجوقلرده فعل و اجرالر
ایله تأیید اولونمشدر .

بوسیستم یاش ایله کنیشلر معلملر عالمانه بر صورتده
چوجوقلرک آیاقلری آلتنه درجه درجه مشکلات صاچارلر .
غنا کورولدیکی نسبتده عزم اولور مزداد :

بوصحنه اماله مشکلات لازمدر [**]

دیرلر و بونی بویله یاپارلر . چوجوقلر بو مشکلاتی تقدیر

یاقین زمانلره قادار ، ایله ری حرکت ، آوروپایه
باقاراق دوام ابدیه یلیردک . احوال سریع بر تدریجیت ایله
دیکشیدی و دیکشمکده دوام ایدیور . آوروپا ، براسکی ،
براختیار ، برکوشه مش مدینتی تمثیل ایتیه باشلادی .
آوروپاده اراده لری ضعیفلتان و انسانه ، کندی کندیسنه
دایانماق اعتیادینی ویرمه یین برتشکل اجتماعی طرزی حکمراندر .
بوتشکل اجتماعی طرزیکن و سرعتله یاقلاشان اجتماعی
تهلککنک حضور دهشتنده آچی فریادلر قوپاران آوروپالی
علما چوقدر . آوروپا حربندن بحث ایدن بیونک آلمان
حکیمی Schweizer مدینتک زبده سی اخلاقدر . [**]
عنوانلی مقاله سنده یک جاذب نظر برسوز صرف ایتشدر .
« حرب عمومی آوریانک اضرفتی بوزدی دیورلر بو
راهی و سطحی بر همکدر . حرب عمومی آوریانک فساد
اضرفتی موجب ارطادی قضیه برعکس در . آوریانک فساد
اضرفتی حرب عمومی به وجود ویردی »
دیور . بوهم دوغوردر همده فاجع بر دوغور و لقله
دوغوردر .

فرانسه نک الیوم ناظرلرندن اولان (فایو) نک
(فرانسه نزهیه کیدیور ، آوروپا نزهیه کیدیور ؛)
Où va l'Europe, où va la France ادلی کتابی
فریادلرله طولودر . (فایو) آمریقایه باقیور ، صوکره
آوروپایه دوتجه کوردیکی منظره نک ویردیکی اضطرابی
بردلر صوصودور امیور . بوانحوظ معنوی نک الهمهم عاملی

[**] اجتهاد نومرو ۱۷۴

[**] قهریات - ع . ج . ۱۳۰۸ نارینخنده (دیاربکر) ده انتشار ایدن بر منظومه دن در .

واقترحام ایتہی اوکرمہ یہ مجبوردرلر . جساما فعل و عمل ، مفکرمنک فعل و عمانہ تقدم ویا اوکا تراق ایدر . بزم ایچونک زیادہ مجرداتدن اولان تدریسات شعبہلری مادی و شبجی شکلدرده عرض اولونور و بونلر استجناس ایدیلک ، تمثیل اولونماق ایچون اللرک مهارتی قادر مفکرمنک چالا کلغی ده استلزام ایدر .

جغرافیا ، آمریقادہ ال ایله یاپیلان برایش در . مکتب ادبیاتی ، آمریقادہ برلابوراتوار ایشیدر : زیرا بوابیات رسم ایله ، موددل اعمالیلہ پک صیقی رصورتده بیرلہ شیر ، فعل واجرانک یوکسک شکلی ، دنیانک هر طرفنده مکتبلرده یاپیلان ال ایشلری ، مقاومت روحیه ادمانلریدر .

هرتعلیم ، هر تدریس ، جهد بدنی ، جهد عضلی ، فکرلری استجناس ، فکرلری هضم ایتک فعلیلہ برلہ شیر . طفولیتک فکری و اخلاقی تابعیت حالندن ، مراهق شخصی قناعتلرینه کچمه سنی احضار ایدن اورتہ تدریسات عینی فکردن صدور ایدر و فعل و اجرا طریقہ تعلیم سیستمی شدتلندیریر . حل و فصل ایدیلہ جک مشکلات دها معضل ، دها قاریشیدر . الله ایدیلہ جک مقصد دها اوزاغہ قومشدیر . مانعہلر دها یوکسکدر . دلیقانیلک یاخود کنج قیزک مسئولیتی حسابنه اولارق معلمک رولنی آزالتماق یعنی معلمک رولنی کنجبارک مسئولیت حسارینه و برمک صورتیلہ مفکرمنی و حسیانی حر قیلماق ایشته آمریقانیلک نظرندہ و درست کورن هر نظرده تربیہ نک مقصدی بودر .

چوجوقلری کویا بتون دنیاده تک باشنه قالمش کی کمال حریتلہ حرکت ایتدیرمک ؛ جهدده کی حظی ، مشکلاتہ قارشى مبارزہده کی شوق و نشاطی کندی نفسنه حاکمیتی [Self-control ی] تجیل و اعلا و ترصین ایتک .. ایشته مکتبک وظیفه سنی بودر ؛ نه ماموقلر ، نه نظریہلر شا کردلرہ شفاهاً تبلیغ اولونماز . معلم اولسون ، شا کرد اولسون آمریقایلرک جملہ سنی حاضر نظریہلرہ و پراتیک تأییددن محروم تعریفلرہ ، تجریدلرہ قارشى حقیقی برنفرت حسی طویارلر .

شا کردلر طرفندن فعل و اجرا طریقہ میدانه قونولما یوب یالکیز سوزلہ تلقین و تبلیغ اولونان عقیده ده برتأثیر نافع

آریان اصوللرک اثری بیله آمریکا مکتبلرندہ یوقدر . شا کردلر حقیقتلری بالذات بولماقدہ ، علمی مسئلہلری حل ایتمکده ادمانی اولمازلرسہ معلملر ، علمی مسئلہلری ، علی العموم تدریسک و باخصوص تدریس علمی نک ثمرہ ورمہ یه جکی فکرنده درلر . نظری و یاخود عملی تدریسات علمیہ لابوراتوارلرده و آتلیہلرده یاپیلان « کشف مکرر » اصولنک پرنسپیلریلہ متأثردر . اہمیتی پک کوچولوش اولان درسخانہ درسلری ، مؤسسہلرک مراکز اہتہامی بولونان لابوراتوارہ یاخود آتلیہ مساعی عملیسنہ تراق ایتک یاخود او پراتیک مساعی مؤید اولماق ایچون تدریس اولونور . شا کردلرک مشاہدہ ایتدکلری و حیزفعلہ چیقاریلان ترکیب و تشکیلی تعریف ایدن لابوراتوار و آتلیہ نوطلری مساعی قیمتنک محک طاشی مقامندہ در . هیچ بردفعہ درس نوطہ سی آلتامش در ، هیچ برآثر تدقیق آوروپا مکتبلرندہ پک بیوک برول اوینایان استماعی درسلرک قویہلرندن آلتمش دکلدر . شا کردلر حادثہلرک و بو حادثہلرہ حاکم اولان قانونلرک سرلرینی تجربہ جہازلرندن ولوازمندن قویارماق ، زورلہ چکوب چیقارماق مجبوربتندہ درلر . ہل ایشلرندہ واسطہلری غایہلرہ توفیق ایتک ایچون ملاحظہ یی چتین و اوزون وظیفہ ایفاسی ایچون مقتضی صبری بیوتہرک علی التدریج دها چتین امتحانلرہ ، استقامت قدرتی ، یعنی تنظیم و توجیہ قدرتی فیض بولور ، فضلہ لاشیر .

صنایع مکتبلرندہ و تدریسات آلیہ مؤسسہلرندہ اولیت « Initiative » ک و جهدک ظفری دوام ایدر . آلی Technique شا کردلر طرفندن یاپیلان تجربہ بورالردہ تحصیلک تمیلدر . معلم ، بویوندوروغی آلتہ آلتہ . قسزین « فردیت » لرہ رہبرک ایدر . کندیلرینہ خاص تمایلارک ، شخصی ذکا و استعدادلرینک تجلیسینی سربست برآقایہ الک بیوک اہتمام ایلہ اہتمام ایتدیکلری آکلاشیلیر . موسیو (نہ لیون) دیرکیکرمی سنہ دنبری (ہہرورہ Har Ward) دارالفنوننک تربیہ سیستملرندہ حیز حصولہ چیقاردینی ترقی ، معین احتیاجلرہ تقابل ایتک و انکشافنک هر مرحلہ سندہ ، هر شخصک ملکہلرینی و قابلیتلرینی تکمیل ایتدیرمکدر . لابوراتوار تدریساتی و ال ایشلری تدریساتی واسطہ تربیہ ، آلت تربیہ اولمالری

مأموریت خاطرہ لری

دودہ آغاچ

لیمان داخلندہ نقلیات انحصارینک ابطالی - « دیزبارقو » نامیلہ واپور آجنتہ لری نیک آلدق لری پک فاحش اجرت نقلیہ نیک لغویہ بونک نصفی درجہ سندہ اہون بر تعرفہ تنظیمی مسالہ لری وبوندن دولای واقع اولان مداخلا - اجنبیہ نیک ابطالی .

دودہ آغاچہ مواصلتمدن بر ہفتہ قادر صوکر او زمان ملوث بر تارلا حالندہ بولٹان حکومت دائرہ سی باغچہ سندہ ذکور اناک یوزلرچہ نفوس طویلانہرق بنی کورمک ایستہ دکلینی اخبار ایڈیلر درحال چقہ دم .

قیافہ لری نیک دلالتہ نظر آجلہ سنک مدید برسفات محکوم لری اولدینی آکلاشیلوردی .

اکثریت عظیمہ سی روم ، قسم اقلی مسلمان اولق اوزرہ قایقچی اصنافی اولدق لری ، کہیلاری حسین آغا افادہ ومقصدلرینی ایضاح ایدی .

دودہ آغاچہ کوچوک مراکب بحریہ ایچون پک کوچوک برلیاندن باشقہ صنئی التجاکہ یوقدر .

قصبہ پیشکاهنہ تصادف ایدن د، گیز برقاچ یوز مترہ مسافہ یہ قادر صیغ وکورو نور ، کورونمز بر چوق قایلرلہ پک تہلکلی اولدیغندن واپورلر خلی اوزاقده توقف ایدرلر .

نقلیات دائماً یلکنلی ماوونہ لرلہ اجرا اولنور .

بو قصبہ اوزمان یکریمی بشنجی سنہ تأسسنی یاشایوردی ظن ایدرم شرق شومن دوفری نیک اوریہ بر قول یاماسی اوزرہ توند ایدن دودہ آغاچ بویدجک ، ناحیہ وقضا مرکزی اولان مکرکی و اینوز قصبہ لری اولکہ محکوماً کوچوکک باشلادق لری ایچون بو ایکی قدیم قصبہ دک سائر اصنافدن بر چونی کبی قایقچیلہ کچنلر پیدری دودہ آغاچہ کلوب ممکن ایتشلردر .

بن دودہ آغاچہ بولندیم زمان سکنہ سی سکڑ یوزخانہ ۳۰۰۰ نفوسدن عبارت ایدی .

ہرماوونہ دن دورت بش عائلہ مستفید اولدیغنے کورہ یتیم ماوونہ نیک صاحب لریہ بولردہ مستخدم اشخاص عائلہ لری وسطی اولارق بشر نفسدن بشیوزہ قریب ایدی .

بو ماوونہ جیلرک قازانج لری جلدن اول لوئید و ایتالیا قونسولس مأمور لری سو حور ولالہ لانک و بولرک خصم ومنسوب لری نیک اشہالی بنی تحریک ایتشدر .

موسیو تاکالادن ماعداسی عثمانی تبعہ سندن وروم ملتندن اولان واپور آجنتہ لری عہود عتیقہ امتیازاتندن استفادہ ایتک ایچون ہر بری بر دولت قونسولوسی مأمور لری ، ویا وکالتی صورت فخریہ درعہدہ ایتش اولدق لری کبی لوئید آجنتہ سی موسیو سو حور اوستریا و علاوہ آلمانی ، فرہسیہ قومانیہ سی آجنتہ سی موسیو تاکالہ ایتالیا قونسولس لری ، حتی اینوز روملرندن آدون حامیوری افندی ایران کارپردازانی و مسازدری ماریم قومانیاسی آجنتہ سی کذلک عثمانی روملرندن ژاق میسر افندی انکترہ ویس قونسولس لری صورت فخریہ درعہدہ ایتش ایدیلر .

اعتباریلہ یکدیگری نیک عینی درلر ، چونکہ ہر ایک سی دہ شخصہ متوجہ در . یعنی شا کردک شخصیتی اکمال و احیایہ منعطف در . یاپارق ، فعل و اجراءہ بولوناراق او کر نیک پرنسپی عرفاً کریدہ اولان لری مثلاً زنجیلری تربیہ یہ شخص مکتبلرک شعاری اولاراق قالماقده در .

کنج لری مهندس لک مکتبنہ حاضر لایان تہ خنولوجیا اینستیتولرندہ مستقبل تاجرک و یارینک صنایع اربابنک تجارت آلیانی او کر ندیکی «ایش قولہ ژلری» ندہ ، لابوراوارلردہ ، آتیلہ رده مکتبلرہ مخصوص تجارت برو Bureau لرنده ، شخصی مساعی ، درس لک اساسی ویکانہ معلومات منبعی تشکیل ایدر .

چوجو قلرک وکنج لرک دماغلرینہ عزم وارادہ تخمی قویماق داہا کوچوک یاشلرندن اعتباراً اونلرہ ثابت کار فعل و اجرا ذوق و یرمک ؛ تابع حالندن استقلال شیمہ سنہ کچمہ یی اونلردہ تعجیل ایتک ، اک وضع صنف لرک چوجو - قلرینی ، کندی کندیلرینی قورتارمایہ وکندی نفسلرندن باشقا هیچ کیمسہ یہ کوئمہ میہ ، مخصوص برتریہ مکتبنہ ایلہ ، حاضر لاماق ؛ آمریکا ایلک واورتہ مکتبلرینک اک یوکسک دوشونجہ لری ، اک یوکسک امللری ایشتہ بولردن عبارتدر . بوسریع و مجمل سطرلر - کہ (عمومی و آلی آمریکا

رہ اصول لری) نامیلہ معارف وکالتی تألیف وترجہ انجمنی نام وحسابنہ ترجمہ ایتکدہ اولدیغ وبر قاچ کون اول ایلک جلدی انتشار ایتش اولان معظم بر اتردن مقتبس در - آمریقادہ تعلیم دن آیریلایان تربیہ نیک نہ یول ونہ مقصد تعقیب ایتدیکی و آمریقانک مکتب اجتماعیہ واقتصادیہ سنک انکتمہ تمللری حقندہ بر فکر و یرمہ یہ کافی در . کلہ جک بر مقالہ مزدہ عینی سرعت و ایجاز ایلہ آمریقادہ ایشجی نیک ناصل یتیشدر - لدیکی کوسترمہ یہ چالیشا جازن . کنج جمہور ہمزدہ بوضورتلہ صاحب لاجاق فیاض فکر لرک سرعتلہ فیلیزلہ نہ جکنہ ومیوہ ویرہ جکنہ امینم و بوامنیت بزہ کافی ولازم عزم و دوام قوتی و یرمکدہ در . شیمدی یہ قادر کری یہ دوعرو تہ پیمیش اولان تورکک آرتق ایلہری یہ ودائما ایلہری یہ دوعرو سورو لدیکی وسورولہ جکی مسعود دور کلشدر . شونی شدت قطعہ و قطعیت شدیدہ ایلہ بیلہ یی لری نہ بو فیض ، ازجلہ باشدہ بولونان ملت زادہ بر دہا مشعلہ سنک اعجاز انکیز اثریدر .

عبداللہ صرورت